

Ковальська В.С.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Провідною метою сучасної професійної освіти є підготовка компетентного фахівця, що вільно володіє своєю професією, готового до постійного професійного зростання, соціально і психологічно адаптованого, успішно соціалізованого, здатного до творчого вирішення проблем професійної діяльності, генерації, творчого формулювання і розробки ідей, задумів і проєктів. Викладач технічних дисциплін при виконанні своїх професійних обов'язків повинен як проявляти у власній професійній діяльності творчий потенціал, так і бути спроможним формувати творчі компетентності у тих, кого він навчає. Тому формування творчої компетентності у майбутнього викладача технічних дисциплін у сучасних умовах розвитку професійної освіти набуває все більшої актуальності.

У результаті аналізу літературних джерел творча компетентність викладача технічних дисциплін визначена як готовність і здатність фахівця вирішувати типові та неординарні педагогічні завдання в залежності від сформованої педагогічної ситуації нестандартними способами і прийомами. Основними показниками творчої компетентності є: дослідницька, інноваційна і креативна компетентності, оскільки пошукова діяльність, допитливість розуму характеризують саме творчу особистість, а пошук і знаходження нового та ефективного рішення - інноваційну спрямованість фахівця, який володіє для цього необхідним потенціалом, тобто креативністю.

Виходячи з розуміння творчості як здатності дивуватися і пізнавати, вміння знаходити рішення в нестандартних ситуаціях, як націленість на відкриття нового і здатність до глибокого усвідомлення свого досвіду, науковці виділяють такі основні групи механізмів творчої діяльності: творча активність, фантазія; саморозкриття через сходження особистості до «ідеального Я», позитивне переструктурування свого досвіду: від інтуїції через вербалізацію до формалізації; пошук невідомого за допомогою механізму - аналіз через синтез; пошук невідомого на основі взаємодії інтуїтивного та логічного начал; пошук невідомого за допомогою асоціативного механізму; пошук невідомого за допомогою евристичних прийомів і методів: переформулювання вимог завдання, розгляд крайніх випадків; блокування складових, аналогія; механізм творчої рефлексії. Основу даного механізму творчої діяльності особистості становить взаємозв'язок зовнішнього (предметного) і внутрішнього (модельного) планів дій.

Програма розвитку творчості включає ряд блоків: творча спрямованість особистості (підвищена творча чутливість до проблем і проблемних ситуацій); творче мислення як властивість інтелекту (творча ініціатива, творча самостійність, евристичність, гнучкість); творче мислення як процес (орієнтовний, виконавчий, контрольний-оцінний); творче мислення як діяльність, в результаті якої створюється новий і оригінальний продукт.

Таким чином, основою формування творчої компетентності викладача технічних дисциплін є механізми творчої діяльності особистості, які реалізуються на засадах програми розвитку творчості й інтуїції.